

УДК 331.1

<https://doi.org/10.31713/ve2202524>

JEL: M19, O39

Судук О. Ю. [1; ORCID ID: 0000-0002-4620-4389],

к.с.-г.н., доцент,

Зошук Н. В. [1; ORCID ID: 0000-0003-3910-9364],

к.філол.н., доцент

¹Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ОБҐРУНТУВАННЯ ВПЛИВУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МІЖОСОБИСТІСНІ КОМУНІКАЦІЇ

У статті досліджено трансформацію міжособистісних комунікацій в умовах стрімкої цифровізації та зростаючої ролі штучного інтелекту (ШІ) як активного учасника комунікаційного процесу. Обґрунтовано, що ШІ не лише розширює можливості взаємодії, але й породжує глибокі соціальні, емоційні та етичні виклики, зокрема втрату автентичності, поверхневості контактів, алгоритмічну упередженість та ризики психологічної залежності. Проведено порівняльний аналіз форм інтеграції ШІ у комунікаційні практики, зокрема: генеративна взаємодія, алгоритмічне посередництво, контент-генерація, персоналізація та соціоемоційне моделювання. Стаття також окреслює переваги впровадження ШІ, серед яких – доступність, оперативність, адаптивність і підтримка вразливих груп населення. Особливу увагу приділено ризикам цифрової медіації, пов'язаним із емоційним відчуженням, маніпуляціями та етичною невизначеністю.

Ключові слова: управління комунікаціями; штучний інтелект; креативність; емоційний інтелект; цифрова трансформація.

Постановка проблеми. Міжособистісна комунікація, як один із ключових елементів соціального буття, завжди відігравала вирішальну роль у формуванні довіри, емпатії, соціального капіталу та колективної ідентичності. Упродовж століть комунікація між людьми базувалася на безпосередньому контакті, обміні вербальними й невербальними сигналами, що формували живу емоційно-когнітивну взаємодію. Однак у XXI столітті, особливо з початку 2020-х років, ця традиційна модель стрімко трансформується під впливом цифрових технологій, а саме – штучного інтелекту (ШІ), що дедалі активніше виступає не просто посередником, а повноцінним учасником комунікаційних процесів [1].

Інтеграція ШІ у міжособистісну комунікацію породжує нові виклики, які ще не мають достатнього теоретичного осмислення та етичного регулювання. По-перше, йдеться про зниження емоційної автентичності взаємодії, оскільки ШІ, навіть будучи навченим розпізнавати або імітувати емоції, не володіє здатністю до справжнього співпереживання. Як зазначає Шеррі Теркл, сучасні технології створюють ілюзію стосунків без справжньої взаємодії, що може призводити до «самотності серед натовпу» [2].

По-друге, формалізація спілкування через чат-боти, голосових помічників, генеративні моделі (наприклад, ChatGPT, Gemini, Claude) ускладнює глибину комунікативного обміну. За даними досліджень Університету Сассекса, користувачі, які тривалий час взаємодіють із генеративними моделями, поступово адаптують свою мову до шаблонних конструкцій, втрачаючи гнучкість висловлювання [3].

По-третє, соціальні медіа на основі алгоритмів ШІ сприяють утворенню фільтраційних бульбашок – інформаційних просторів, де користувач отримує лише узгоджені з його світоглядом погляди. Це знижує критичне мислення та зменшує кількість міжособистісних контактів із представниками інших соціальних груп. Паризер ще у 2011 році попереджав про ризики «filter bubble», проте сьогодні ці ефекти значно посилюються за рахунок глибокого навчання та поведінкових моделей [4].

Крім того, проблема достовірності ідентичності у цифровому середовищі набуває особливої актуальності. Завдяки deepfake-технологіям, синтетичному відео та голосам, створеним на основі неймереж, людина часто не може достовірно визначити, хто є її співрозмовником. Це ставить під сумнів саму суть міжособистісної комунікації, що традиційно передбачала певний рівень довіри й автентичності [5].

Також загрозою є надмірна персоналізація комунікації за допомогою алгоритмів, що адаптуються до поведінки користувача. У деяких випадках така адаптація переходить межу етичного, перетворюючи ШІ на інструмент маніпуляції. Наприклад, рекомендаційні системи TikTok, YouTube або Meta здатні формувати інформаційний потік з урахуванням емоційного стану, що створює ефект «запрограмованої поведінки».

Особливо небезпечним є те, що ці явища впливають на молодь, яка формує комунікативні навички переважно в цифровому

середовищі. Проблема полягає не лише в технічному чи функціональному аспекті використання ШІ у комунікації, а в глибинній трансформації самої природи міжособистісного спілкування, що впливає на емоційний інтелект, здатність до співпраці, толерантність і гуманістичні цінності. Сучасна комунікація, за відсутності регуляції впливу ШІ, може еволюціонувати у бік «цифрового відчуження», де штучна симуляція підмінятиме реальний діалог.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання впливу ШІ на міжособистісні комунікації є предметом численних досліджень. Зокрема, Теркл наголошує на втраті «розмови як мистецтва» через цифрову медіацію [2]. Флоріді розглядає ШІ як нову форму інформаційної логіки, що змінює концепцію істини в міжособистісній взаємодії [5]. Liu показує, що, навіть коли GPT-системи демонструють високий рівень «розмовної якості», вони сприймаються користувачами як менш емпатичні порівняно з людьми, що підкреслює важливість не лише мовних, а й когнітивно-емоційних характеристик у дизайні ШІ-систем [6]. Аналогічно, Roshanaei, Rezarour і El-Nasr підкреслюють, що боти краще відповідають на емоційні запити, однак користувачі все ще вважають їхні реакції «нещирими», особливо в терапевтичному контексті [7]. Yalçın аналізує труднощі та обмеження оцінювання емпатії в ШІ-системах, зазначаючи, що психометричні методи не завжди придатні для машинних агентів і потребують адаптації [8]. Крім зазначених авторів, у цій сфері активно працює низка інших науковців, які розширюють розуміння ролі ШІ в сучасній комунікації.

Незважаючи на значну кількість досліджень, багато аспектів залишаються недостатньо вивченими. Таким чином, постає необхідність сформулювати концептуальні рамки, які дозволять аналізувати, моделювати й етично регулювати процеси взаємодії між людиною та штучним інтелектом у контексті міжособистісної комунікації.

Метою статті є провести дослідження впливу ШІ на міжособистісну комунікацію, визначити позитивні аспекти та загрози, а також окреслити напрями подальших наукових досліджень.

Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, що поєднує теорію комунікації, когнітивістики, соціології та інформатики. Використано методи порівняльного аналізу, контент-аналізу сучасних комунікаційних

платформ, а також аналітичне моделювання ефектів взаємодії «людина – ШІ».

Виклад основного матеріалу. Сучасна епоха цифрової трансформації породила нові канали, формати та динаміку міжособистісної комунікації, в які дедалі активніше інтегрується штучний інтелект (ШІ). У класичному розумінні міжособистісна комунікація передбачала безпосередню участь двох чи більше осіб у процесі передачі вербальної та невербальної інформації. Проте сьогодні міжособистісна взаємодія значною мірою опосередковується або навіть замінюється ШІ-моделями, які виконують функції посередника, співрозмовника, модератора чи генератора комунікаційного контенту.

Порівняльний аналіз форм інтеграції ШІ в міжособистісні комунікації представлено в таблиці.

Таблиця

Форми інтеграції ШІ у міжособистісні комунікації

№	Форма інтеграції	Характеристика	Приклади технологій
1	Інтерактивна взаємодія	ШІ виступає як співрозмовник <i>Переваги:</i> доступність, миттєвість, 24/7 підтримка <i>Недоліки:</i> Відсутність справжньої емпатії, симуляція діалогу	ChatGPT, Replika, Woebot
2	Алгоритмічне посередництво	ШІ регулює порядок і доступ до повідомлень <i>Переваги:</i> фільтрація шуму, адаптація до користувача <i>Недоліки:</i> інформаційні бульбашки, алгоритмічна упередженість	TikTok, Facebook Feed AI
3	Генерація контенту	Створення текстів, зображень, голосу <i>Переваги:</i> швидкість, продуктивність, креативність <i>Недоліки:</i> втрата автентичності, plagiat, маніпуляція	GPT-4, DALL-E, ElevenLabs
4	Персоналізація комунікації	Адаптація до індивідуального стилю користувача <i>Переваги:</i> ефективність, релевантність, зручність <i>Недоліки:</i> цифровий егоцентризм, зниження відкритості	Gmail Smart Reply, Spotify

продовження таблиця

5	Соціоемоційне моделювання	Імітація/аналіз емоцій у процесі взаємодії <i>Переваги:</i> психоемоційна підтримка, гейміфікація, спілкування <i>Недоліки:</i> підміна реальних емоцій, психологічна залежність	Azure Emotion API, Affectiva
---	---------------------------	--	------------------------------

Таблиця демонструє п'ять ключових форм, у яких ШІ інтегрується в міжособистісну комунікацію – від активної ролі в діалозі до глибокої адаптації емоційного контексту. Розглянемо їх більш детально.

Першою, найочевиднішою формою інтеграції є **інтерактивна комунікація між людиною та ШІ**, де алгоритми виступають у ролі симульованих співрозмовників. До цієї категорії належать віртуальні асистенти (наприклад, Siri, Alexa, Google Assistant), генеративні мовні моделі (GPT-4, Claude, Gemini), чат-боти в соціальних мережах або службах підтримки, а також платформи з підтримкою емоційної реакції, такі як Replika або Woebot. Зокрема, у клінічному дослідженні платформи Woebot було доведено, що автоматизовані чат-боти на основі когнітивно-поведінкової терапії можуть покращити емоційний стан користувачів з помірною депресією та тривожністю [9].

Другою важливою формою є **алгоритмічне посередництво між людьми**, тобто коли ШІ не є прямим учасником діалогу, але опосередковує або змінює параметри міжособистісної взаємодії. Яскравим прикладом є алгоритми, які управляють інформаційними потоками в соціальних мережах – Meta (Facebook, Instagram), TikTok, YouTube тощо. Вони визначають, які саме повідомлення, пости, коментарі користувач бачить першим, а які залишаються «невидимими», таким чином впливаючи на структуру людських контактів, тематику комунікації та її глибину. Як стверджує Єн К. Єнг, подібне алгоритмічне регулювання має характеристики так званого «hugely nudge» – м'якого, але нав'язливого управління поведінкою без усвідомлення цього користувачем [10].

Третьою формою інтеграції ШІ виступає **генерація комунікаційного контенту**. Моделі штучного інтелекту можуть створювати тексти, листи, відповіді, коментарі – зокрема, функції Smart Reply в Gmail або автогенерація підписів в LinkedIn. У багатьох

випадках користувачі використовують такі інструменти навіть у міжособистісному листуванні, що змінює як стиль, так і щирість повідомлень. Більше того, розвиток інструментів на кшталт DALL·E чи Midjourney дозволяє автоматично створювати візуальні елементи, які також включаються до комунікаційного обміну (меми, реакції, аватари тощо), переносячи естетичну частину діалогу в машинно-генероване поле.

Четвертий напрямок охоплює **персоналізацію й адаптацію ШІ до стилю конкретного користувача**. Алгоритми, навчаючись на історії запитів, типових формулюваннях та реакціях користувачів, змінюють власну поведінку для підвищення ефективності взаємодії. Наприклад, Google Assistant «звикає» до голосу й лексики користувача, Gmail аналізує попередні листи для пропозиції відповідей, а Spotify формує списки на основі емоційного тону пісень. Це призводить до поступового формування «дзеркальної» комунікації, у якій користувач отримує контент, максимально схожий на себе, що знижує різноманітність спілкування і може сприяти цифровому егоцентризму.

П'ятою, більш новітньою формою є **соціоемоційне моделювання**, за якого ШІ не лише реагує на повідомлення, а й аналізує, імітує або транслює емоційний стан. Так, сучасні API на зразок Microsoft Azure Emotion або Affectiva здатні розпізнавати емоції за мімікою, тоном голосу або текстовим аналізом. Інструменти, що імітують емоційні реакції (Replika, Pi.ai), можуть створювати відчуття присутності співрозмовника, здатного до співпереживання. Це розширює можливості спілкування для осіб з обмеженим доступом до соціальних контактів (наприклад, у разі ізоляції чи хронічних психоемоційних розладів), однак викликає етичні запитання щодо маніпуляції емоціями та психологічної залежності [2].

Однією з ключових переваг є **постійнодіючий характер ШІ-комунікації**, що дозволяє здійснювати взаємодію незалежно від часу, розташування чи людських ресурсів. Наприклад, автоматизований бот Woebot, розроблений на основі когнітивно-поведінкової терапії, демонструє ефективність у підтримці психічного здоров'я завдяки безперервному режиму роботи, що особливо цінне для молоді зі схильністю до депресивних і тривожних станів [9].

Другою важливою перевагою є **висока швидкість обробки інформації**, що дозволяє суттєво скоротити час відповіді та прискорити цикли комунікації. ШІ-системи, такі як Smart Reply у Gmail

чи Copilot від Microsoft, забезпечують миттєве формування релевантних відповідей, часто на основі аналізу попередньої кореспонденції. Дослідження McKinsey вказує, що застосування глибинного навчання дозволяє скоротити витрати часу на стандартні задачі до 60% [11].

Третьою перевагою є **можливість персоналізації комунікаційних повідомлень**. Цей механізм підвищує залученість, довіру та відчуття індивідуального підходу у взаємодії. Як зазначає група дослідників у журналі **Science**, індивідуалізована подача інформації формує унікальні комунікаційні мікросередовища, що з одного боку підвищує зручність, а з іншого – може впливати на когнітивні упередження [12].

Ще однією вагомою перевагою є **подолання мовних та культурних бар'єрів**. Інструменти машинного перекладу, такі як Google Translate, DeepL або Microsoft Translator, забезпечують можливість безперешкодної комунікації між носіями різних мов у режимі реального часу. Згідно зі звітом Європейської Комісії, понад 70% користувачів цифрових сервісів у ЄС вважають автоматичний переклад важливим чинником доступності цифрової взаємодії [13].

Не менш важливою перевагою ШІ є його **інклюзивність для вразливих груп населення** – осіб з порушеннями слуху, мовлення, розладами аутистичного спектру або психоемоційними труднощами. Завдяки голосовим асистентам, субтитруванню в реальному часі (наприклад, функція Live Caption від Google) чи спеціалізованим платформам, що використовують ШІ для навчання соціальним навичкам, підвищується якість життя і комунікаційна спроможність таких осіб [14].

Крім того, ШІ дозволяє **автоматизувати рутинні комунікаційні завдання**, включно з плануванням зустрічей, відповідями на повторювані запити, генерацією шаблонів листів тощо. Це звільняє час для більш глибокої та значущої взаємодії, що базується на емоційному інтелекті людини.

Цифрова медіація попри те, що відкриває нові горизонти комунікації, але одночасно породжує низку суттєвих ризиків і викликів. Особливо це стосується процесів, у яких ШІ виконує роль не просто інструменту, а активного посередника або навіть співрозмовника.

Насамперед, одним із ключових ризиків цифрової медіації є **втрата автентичності комунікації**. Впровадження ШІ-асистентів і чат-

ботів у міжособистісне спілкування може призводити до того, що користувачі взаємодіють не з реальною людиною, а з алгоритмом, що імітує людську поведінку. Така імітація, як зазначає Туркл [2], сприяє поверхневості стосунків і знижує глибину емоційного зв'язку між співрозмовниками. У результаті виникає феномен «псевдокомунікації», коли інформація передається, але емоційне наповнення і співпереживання губляться.

Другою проблемою є **алгоритмічна упередженість і нерівність доступу до інформації**. Алгоритми, що формують потоки новин, стрічки у соцмережах і фільтрують контент, часто відтворюють існуючі соціальні стереотипи та упередження, а також посилюють інформаційні бульбашки, обмежуючи сприйняття альтернативних поглядів [10]. Це не лише зменшує різноманіття інформаційного середовища, а й може сприяти соціальній поляризації та маніпуляціям.

Третім ризиком є **порушення приватності та безпеки даних** у процесі цифрової медіації. Використання ШІ в комунікації вимагає збору, зберігання і обробки великого обсягу персональних даних, що створює потенційні загрози несанкціонованого доступу, витоків інформації та використання даних у комерційних чи політичних цілях без згоди користувачів.

Четвертий аспект – **емоційна залежність і маніпуляції**. ШІ-системи, які імітують емпатію або пропонують емоційну підтримку (Replika, Woebot), можуть викликати у користувачів психологічну прив'язку до цифрових агентів. Така залежність підсилює ризики ізоляції, формує викривлене сприйняття соціальних взаємодій і навіть може погіршувати психоемоційний стан [2].

Нарешті, існує ризик **деформації міжособистісних навичок та зниження якості комунікації** через надмірну автоматизацію. Постійне звернення до ШІ у ролі посередника або генератора повідомлень може знижувати здатність користувачів до самостійного конструктивного діалогу, емпатії, невербального спілкування, що критично для здорових соціальних відносин [2].

Використання штучного інтелекту в міжособистісній комунікації сприяє не лише технологічному прогресу, а й розширенню гуманістичних аспектів взаємодії – доступності, підтримки, ефективності та рівності. Проте реалізація цих переваг потребує

критичного підходу, чітких етичних рамок та контролю з боку як розробників, так і користувачів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Штучний інтелект уже змінив парадигму міжособистісної взаємодії, формуючи нові канали, стилі та ритми комунікації. Разом з тим, виклики приватності, автентичності та емоційності залишаються відкритими. Людство має навчитися інтегрувати ШІ в комунікаційні процеси таким чином, щоб не втратити людяність. Результати дослідження свідчать, що штучний інтелект має як конструктивний, так і деструктивний вплив на міжособистісні комунікації. Основна дилема полягає в збереженні балансу між зручністю цифрових інтерфейсів і потребою людини у справжньому живому діалозі. Подальші дослідження мають бути спрямовані на: розробку етичних стандартів взаємодії з ШІ; навчання цифрової емпатії; впровадження гуманістичних принципів у проєктування ШІ-систем.

1. Russell S., Norvig P. *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. 4th ed. Pearson, 2021. 1136 p.
2. Turkle S. *Reclaiming Conversation: The Power of Talk in a Digital Age*. New York : Penguin Books, 2017. 448 p.
3. Sussex University Research Group. *Language Use in AI-Mediated Communication*. Sussex AI Lab Report, 2023. 52 p.
4. Pariser E. *The Filter Bubble: What the Internet Is Hiding from You*. Penguin Press, 2011. 304 p.
5. Floridi L. *The Ethics of Artificial Intelligence*. Oxford University Press, 2022. 289 p.
6. Liu Y., Nguyen T., Trotter M., Eichstaedt J. The illusion of empathy: How AI chatbots shape conversation perception. *arXiv preprint*. 2024. arXiv:2411. P. 12877. URL: <https://arxiv.org/abs/2411.12877>. (дата звернення: 10.06.2025).
7. Roshanaei S., Rezapour R., El-Nasr M. Talk, Listen, Connect: Navigating Empathy in Human-AI Interactions. *arXiv preprint*. 2024. arXiv:2409. P. 15550. URL: <https://arxiv.org/abs/2409.15550>. (дата звернення: 10.06.2025).
8. Yalçın H. Evaluating Empathy in Artificial Agents. *arXiv preprint*. 2019. arXiv:1908. P. 05341. URL: <https://arxiv.org/abs/1908.05341> (дата звернення: 10.06.2025).
9. Fitzpatrick K. K., Darcy A., Vierhile M. Delivering cognitive behavioral therapy to young adults with symptoms of depression and anxiety using a fully automated conversational agent (Woebot): A randomized controlled trial. *JMIR Mental Health*. 2017. Vol. 4(2). e19. <https://doi.org/10.2196/mental.7785>.
10. Yeung K. Hypernudge: Big Data as a Mode of Regulation by Design. *Information, Communication & Society*. 2017. Vol. 20(1). Vol. 118–136. URL: <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1186713>.
11. Chui M., Harryson M., Manyika J. et al. Notes from the AI frontier: Applications and value of deep learning. McKinsey Global Institute. 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence/notes-from-the-ai-frontier-applications-and-value-of-deep-learning>. (дата звернення: 10.06.2025).
12. Lazer D., Baum M. A., Grinberg N. et al. *The science of fake news*. *Science*. 2018. Vol. 359(6380). P. 1094–1096. URL: <https://doi.org/10.1126/science.aao2998>.
13. European Commission. (2020). *Digital Economy and Society Index (DESI)*. 2020. URL: [296](https://digital-</div><div data-bbox=)

strategy.ec.europa.eu/en/library/2020-digital-economy-and-society-index-desi. (дата звернення: 10.06.2025). **14.** Scassellati B., Admoni H., Mataric M. Robots for use in autism research. *Science of Learning. National Library of Medicine*. 2018. Vol. 3(1). P. 1–6. URL: <https://www.nature.com/articles/s41539-018-0026-9>. (дата звернення: 10.06.2025).

REFERENCES:

1. Russell S., Norvig P. *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. 4th ed. Pearson, 2021. 1136 p.
 2. Turkle S. *Reclaiming Conversation: The Power of Talk in a Digital Age*. New York : Penguin Books, 2017. 448 p.
 3. Sussex University Research Group. *Language Use in AI-Mediated Communication*. Sussex AI Lab Report, 2023. 52 p.
 4. Pariser E. *The Filter Bubble: What the Internet Is Hiding from You*. Penguin Press, 2011. 304 p.
 5. Floridi L. *The Ethics of Artificial Intelligence*. Oxford University Press, 2022. 289 p.
 6. Liu Y., Nguyen T., Trotter M., Eichstaedt J. The illusion of empathy: How AI chatbots shape conversation perception. *arXiv preprint*. 2024. arXiv:2411. P. 12877. URL: <https://arxiv.org/abs/2411.12877>. (data zvernennia: 10.06.2025).
 7. Roshanaei S., Rezapour R., El-Nasr M. Talk, Listen, Connect: Navigating Empathy in Human-AI Interactions. *arXiv preprint*. 2024. arXiv:2409. P. 15550. URL: <https://arxiv.org/abs/2409.15550>. (data zvernennia: 10.06.2025).
 8. Yalçın H. Evaluating Empathy in Artificial Agents. *arXiv preprint*. 2019. arXiv:1908. P. 05341. URL: <https://arxiv.org/abs/1908.05341> (data zvernennia: 10.06.2025).
 9. Fitzpatrick K. K., Darcy A., Vierhile M. Delivering cognitive behavioral therapy to young adults with symptoms of depression and anxiety using a fully automated conversational agent (Woebot): A randomized controlled trial. *JMIR Mental Health*. 2017. Vol. 4(2). e19. <https://doi.org/10.2196/mental.7785>.
 10. Yeung K. Hypernudge: Big Data as a Mode of Regulation by Design. *Information, Communication & Society*. 2017. Vol. 20(1). Vol. 118–136. URL: <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1186713>.
 11. Chui M., Harryson M., Manyika J. et al. Notes from the AI frontier: Applications and value of deep learning. *McKinsey Global Institute*. 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence/notes-from-the-ai-frontier-applications-and-value-of-deep-learning>. (data zvernennia: 10.06.2025).
 12. Lazer D., Baum M. A., Grinberg N. et al. The science of fake news. *Science*. 2018. Vol. 359(6380). P. 1094–1096. URL: <https://doi.org/10.1126/science.aao2998>.
 13. European Commission. (2020). Digital Economy and Society Index (DESI). 2020. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2020-digital-economy-and-society-index-desi>. (data zvernennia: 10.06.2025).
 14. Scassellati B., Admoni H., Mataric M. Robots for use in autism research. *Science of Learning. National Library of Medicine*. 2018. Vol. 3(1). P. 1–6. URL: <https://www.nature.com/articles/s41539-018-0026-9>. (data zvernennia: 10.06.2025).
-

Suduk O. Yu. ^[1; ORCID ID: 0000-0002-4620-4389],
Candidate of Agricultural Sciences (Ph.D.), Associate Professor,
Zoshchuk N. V. ^[1; ORCID ID: 0000-0003-3910-9364],
Candidate of Philological Sciences (Ph.D.), Associate Professor

¹*National University of Water and Environmental Engineering, Rivne*

JUSTIFICATION OF THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON INTERPERSONAL COMMUNICATIONS

This article explores the profound transformation of interpersonal communication in the era of artificial intelligence (AI), highlighting how the integration of AI technologies has redefined traditional human interaction. Historically grounded in direct verbal and nonverbal exchange, interpersonal communication has always been a cornerstone of social cohesion, empathy, and identity. However, since the early 2020s, the emergence of generative AI systems and intelligent communication interfaces has challenged these foundational dynamics. AI is no longer a passive tool but increasingly acts as a mediator, moderator, or even participant in human dialogue.

The study identifies five primary forms of AI integration into interpersonal communication: interactive engagement, algorithmic mediation, content generation, personalized interaction and socio-emotional modelling. While these innovations offer new opportunities for efficiency, accessibility, and inclusivity, they also introduce complex risks related to emotional authenticity, privacy, algorithmic bias, and communication ethics.

Special attention is given to the psychological and social consequences of AI-mediated communication. The illusion of empathy generated by AI systems can lead to emotional dependency, decreased human contact, and an erosion of conversational skills. The phenomenon of “digital loneliness,” where individuals feel isolated despite continuous digital engagement, is increasingly prevalent, especially among younger populations. Furthermore, AI-driven recommendation systems contribute to informational echo chambers, limiting users’ exposure to diverse viewpoints and exacerbating social polarization.

The article also discusses the epistemological and ontological implications of AI in human interaction. With the rise of deepfakes, synthetic voices, and manipulated identities, the boundaries of authenticity and trust in communication become increasingly blurred. The research draws on interdisciplinary methods, including communication theory, cognitive science, and sociotechnical systems analysis, to examine both empirical findings and conceptual frameworks.

The results of the study indicate a dual nature of AI's influence on communication. On one hand, it fosters accessibility, personalization, and continuous availability; on the other hand, it challenges core human values such as empathy, trust, and mutual understanding. The article concludes with a call for the development of ethical guidelines, digital empathy education, and human-centered design in the deployment of AI communication systems. These efforts are necessary to ensure that technological advancement does not undermine the human dimension of interpersonal relationships.

Keywords: communications management; artificial intelligence; creativity; emotional intelligence; digital transformation.

Отримано: 12 червня 2025 року
Прорецензовано: 17 червня 2025 року
Прийнято до друку: 04 липня 2025 року